

31991L0440

Direktiva Vijeća 91/440/EEZ od 29. srpnja 1991. o razvoju željeznica Zajednice
Službeni list L 237, 24/08/1991 str. 0025 – 0028

DIREKTIVA VIJEĆA od 29. srpnja 1991. o razvoju željeznica Zajednice (91/440/EEZ)
VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 75,
uzimajući u obzir prijedlog Komisije¹,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga parlamenta², uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskoga i socijalnoga odbora³,
budući da je veća integracija prometnog sektora Zajednice ključan element unutarnjeg tržišta, i budući da su željeznice vitalni dio prometnog sektora Zajednice;
budući da bi trebalo poboljšati učinkovitost željezničkog sustava kako bi ga se uklopilo u konkurentno tržište, pritom uzimajući u obzir posebne značajke željeznica;
budući da, u namjeri da učine željeznički promet učinkovitim i konkurentnim u usporedbi s drugim načinima prijevoza, države članice moraju jamčiti da željeznička poduzeća imaju status neovisnih prijevoznika koji se poslovno ponašaju i prilagođavaju potrebama tržišta;
budući da se budući razvitak i učinkoviti rad željezničkog sustava mogu olakšati ako se napravi razlika između pružanja prijevoznih usluga i rada infrastrukture; budući da je u takvoj situaciji nužno da se tima dvjema aktivnostima zasebno upravlja, te da imaju zasebne poslovne knjige;
budući da je, kako bi se pojačala konkurencija u upravljanju uslugama željezničkog prijevoza povećanjem udobnosti i poboljšanjem usluga koje se nude korisnicima, potrebno da države članice zadrže opću nadležnost nad razvojem odgovarajuće željezničke infrastrukture;
budući da će, ako ne postoje zajednička pravila o raspodjeli troškova infrastrukture, države članice nakon savjetovanja s upravom infrastrukture utvrditi pravila koja određuju plaćanja željezničkih poduzeća i njihovih udruga za uporabu željezničke infrastrukture;
budući da se takva plaćanja moraju uskladiti s načelima zabrane diskriminacije između željezničkih poduzeća;
budući da bi se države članice trebale posebno pobrinuti za to da postojeća poduzeća za željeznički prijevoz koja su u javnom vlasništvu ili pod javnim nadzorom imaju čvrstu financijsku strukturu, pritom vodeći računa da se svi potrebni financijski preustroji provedu u skladu s odgovarajućim pravilima predviđenima Ugovorom;
budući da bi, kako bi se olakšao prijevoz između država članica, željezničkim poduzećima trebalo biti omogućeno osnivanje udruge s drugim željezničkim poduzećima osnovanima u ostalim državama članicama;
budući da bi takvim međunarodnim udruženjima trebalo dati prava na pristup i provoz u državama članicama u kojima su osnovana poduzeća koja ih tvore, kao i prava provoza u ostalim državama članicama potrebna za dotične usluge međunarodnog prijevoza;
budući da je, kako bi se potaknuo kombinirani prijevoz, potrebno da se pristup željezničkoj infrastrukturi drugih država članica dodijeli željezničkim poduzećima koja su uključena u međunarodni kombinirani prijevoz robe;
budući da je nužno da se osnuje savjetodavni odbor koji bi pratio i pomagao Komisiji u provedbi ove Direktive;
budući da bi, kao posljedica, Direktiva Vijeća 75/327/EEZ od 20. svibnja 1975. o poboljšanju situacije željezničkih poduzeća i usklađivanju pravila koja uređuju financijske odnose između takvih poduzeća i država⁴ trebala biti ukinuta,
DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

¹ SL EZ br. C 34, 14. veljače 1990, str. 8. i SL EZ br. C 87, 4. travnja 1991, str. 7.

² SL EZ br. C 19, 28. siječnja 1991, str. 254.

³ SL EZ br. C 225, 10. rujna 1990, str. 27.

⁴ SL EZ br. L 152, 12. lipnja 1975, str. 3.

ODJELJAK I. Cilj i područje primjene

Članak 1.

Cilj ove Direktive je olakšati približavanje željeznica Zajednice potrebama jedinstvenog tržišta i povećati njihovu učinkovitost;

- na način da se osigura neovisnost pri upravljanju željezničkim poduzećima;
- na način da se odvoji upravljanje radom željeznice i željezničkom infrastrukturom od pružanja usluga željezničkog prijevoza, s tim da je odvajanje poslovnih knjiga obavezno, a organizacijsko ili institucijsko odvajanje prepušteno izboru,
- na način da se poboljša financijska struktura poduzeća,
- na način da se međunarodnim udrugama željezničkih poduzeća i željezničkim poduzećima koja su uključena u međunarodni kombinirani prijevoz robe osigura pristup mrežama država članica.

Članak 2.

1. Ova se Direktiva primjenjuje na upravljanje željezničkom infrastrukturom i na prijevozne djelatnosti željezničkih poduzeća koja jesu ili će biti osnovana u državi članici.

2. Država članica može izuzeti iz doseg a ove Direktive željeznička poduzeća čije je djelovanje ograničeno na pružanje isključivo gradskih, prigradskih ili regionalnih usluga.

Članak 3.

U smislu ove Direktive:

- «željezničko poduzeće» označava svako privatno ili javno poduzeće koje se prvenstveno bavi pružanjem usluga željezničkog prijevoza robe i/ili putnika pod uvjetom da se poduzeće pobrine za vuču,
- «upravitelj infrastrukture» označava svako javno tijelo ili poduzeće prvenstveno odgovorno za uspostavu i održavanje željezničke infrastrukture, kao i za kontrolu i sigurnosne sustave,
- «željeznička infrastruktura» označava sve točke nabrojene u dodatku I. A Uredbe Komisije (EEZ) br. 2598/70 od 18. prosinca 1970. koja određuje točke koje se trebaju uvrstiti pod raznim tarifnim brojevima u obliku poslovnih knjiga prikazanih u Dodatku I. Uredbe (EEZ) br. 1108/70¹, izuzimajući završnu alineju, koja će jedino u smislu ove Direktive glasiti ovako: «zgrade koje koristi odjel infrastrukture»,
- «međunarodna udruga» označava svako udruženje od najmanje dva željeznička poduzeća osnovana u različitim državama članicama u svrhu pružanja usluga međunarodnog prijevoza između država članica;
- «gradske i prigradske usluge» označavaju prijevozne usluge koje djeluju kako bi udovoljile prijevoznim potrebama gradskog središta ili konurbacije, kao i prijevoznim potrebama između takvog središta ili konurbacije i okolnih zona;
- «regionalne usluge» označavaju prijevozne usluge koje djeluju kako bi udovoljile potrebama regije.

ODJELJAK II. Neovisnost pri upravljanju željezničkim poduzećima

Članak 4.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, što se tiče upravljanja, uprave i unutarnje kontrole nad upravnim, gospodarskim i knjigovodstvenim pitanjima, željeznička poduzeća imaju neovisan status u skladu s kojim će posebno njihova aktiva, proračun i poslovne knjige biti odvojeni od državnih.

Članak 5.

---

¹ SL EZ br. L 278, 23. prosinca 1970, str. 1, Uredba izmijenjena Uredbom (EEZ) br. 2116/78 (SL EZ br. L 246, 8. rujna 1978, str. 7.)

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućile željezničkim poduzećima da prilagode tržištu svoje djelatnosti i da upravljaju tim djelatnostima pod odgovornošću njihovih rukovodećih tijela, u interesu pružanja učinkovitih i odgovarajućih usluga po najnižoj mogućoj cijeni za kvalitetu zatražene usluge. Željezničkim se poduzećima upravlja u skladu s načelima koja se primjenjuju na komercijalne tvrtke; ovo se također primjenjuje na njihove obveze prema državnim službama koje nameće država te na ugovore s državnim službama koje sklapaju s nadležnim tijelima države članice.

2. Željeznička poduzeća utvrđuju svoje planove poslovanja, uključujući programe financiranja i ulaganja. Takvi su planovi osmišljeni kako bi postigli financijsku ravnotežu poduzeća i ostale ciljeve tehničkog, komercijalnog i financijskog upravljanja; oni također utvrđuju metodu primjene.

3. U kontekstu smjernica opće politike koju je utvrdila država, te uzimajući u obzir državne planove i ugovore (koji mogu biti višegodišnji), uključujući planove financiranja i ulaganja, željeznička poduzeća posebno su slobodna da:

- osnuju međunarodnu udrugu s jednim ili više drugih željezničkih poduzeća;
- uspostave svoju unutarnju organizaciju, ne dovodeći u pitanje odredbe odjeljka III;
- kontroliraju nabavu i prodaju usluga i utvrde njihove cijene, ne dovodeći u pitanje Uredbu Vijeća (EEZ) br. 1191/69 od 26. lipnja 1969. o djelovanju država članica glede obveze koja je svojstvena državnoj službi u željezničkom i cestovnom prijevozu i prijevozu plovnim putovima¹,
- odlučuju o osoblju, aktivni i vlastitoj nabavi,
- povećaju svoj udio na tržištu, razviju nove tehnologije i nove usluge i usvoje bilo kakve nove tehnike upravljanja;
- uspostave nove aktivnosti na poljima koja su povezana sa željezničkim poslovanjem.

ODJELJAK III. Odvajanje upravljanja infrastrukturom od prijevoza

Članak 6.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se poslovne knjige koje se odnose na pružanje prijevoznih usluga i one koje se odnose na upravljanje željezničkom infrastrukturom vode zasebno. Potpora koja se dodijeli jednom od ova dva područja djelovanja ne smije se prebaciti na drugo.

Poslovne knjige za ova dva područja djelovanja vode se na način koji odražava ovu zabranu.

2. Države članice također mogu propisati da to odvajanje zahtijeva organizaciju zasebnih odjela unutar jednog poduzeća ili da infrastrukturom upravlja zasebno tijelo.

Članak 7.

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za razvoj njihove državne željezničke infrastrukture, uzimajući u obzir, prema potrebi, opće potrebe Zajednice.

Vode brigu o utvrđivanju sigurnosnih standarda i pravila te o nadzoru njihove primjene.

2. Države članice mogu željezničkim poduzećima ili bilo kojem drugom upravitelju dodijeliti odgovornost za upravljanje željezničkom infrastrukturom, a posebno za ulaganja, održavanje i financiranje koje zahtijevaju tehnički, komercijalni i financijski aspekti toga upravljanja.

3. Države članice također mogu, uzimajući u obzir članke 77, 92. i 93. Ugovora, odobriti upravitelju infrastrukture financiranja u skladu sa zadaćama, veličinom i financijskim uvjetima posebno kako bi pokrili nova ulaganja.

Članak 8.

Upravitelj infrastrukture zaračunava naknadu za uporabu željezničke infrastrukture za koju je odgovoran i to željezničkim poduzećima i međunarodnim udrugama koje koriste

---

¹ SL EZ br. L 156, 28. lipnja 1969, str. 1; Uredba posljednji put izmijenjena Uredbom (EEZ) br. 1893/91 (SL EZ br. L 169, 29. lipnja 1991, str. 1.)

tu infrastrukturu. Nakon savjetovanja s upraviteljem, države članice utvrđuju pravila za određivanje te naknade.

S naknadom za korisnike, koja će se izračunavati tako da se izbjegne svaka diskriminacija između željezničkih poduzeća, može se posebno uzeti u obzir broj milja, kompozicija vlaka i svi posebni uvjeti u obliku čimbenika kao što su brzina, opterećenje osovine te stupanj ili razdoblje korištenja infrastrukture.

ODJELJAK IV. Poboljšanje financijske situacije

Članak 9.

1. Zajedno s postojećim željezničkim poduzećima koja su u javnom vlasništvu ili pod javnim nadzorom države članice utvrđuju odgovarajuće mehanizme pomoću kojih bi se dugovanja tih poduzeća spustila na razinu koja ne sprječava zdravo financijsko upravljanje te poboljšala njihova financijska situacija.

2. U tu svrhu države članice mogu poduzeti potrebne mjere tražeći da se osnuje zasebna jedinica za amortizaciju dugova u okviru računovodstvenih odjela takvih poduzeća.

Dok se dugovi ne otpišu, bilanca jedinice se može povećati svim zajmovima koje je poduzeće podiglo kako bi financiralo ulaganja ili pokrilo prekomjerne operativne izdatke u željezničkom prijevozu ili upravljanju željezničkom infrastrukturom. Dugovi u radu društava kćeri ne moraju se uzeti u obzir.

3. Potpora koju dodjeljuju države članice kako bi otpisale dugove navedene u ovom članku odobrava se u skladu s člancima 77, 92. i 93. Ugovora o EEZ-u.

ODJELJAK V. Pristup željezničkoj infrastrukturi

Članak 10.

1. Međunarodnim udrugama odobravaju se prava na pristup i provoz u državama članicama u kojima su osnovana njihova sastavna poduzeća, kao i prava provoza u ostalim državama članicama za međunarodne usluge između država članica u kojima su osnovana poduzeća koja sačinjavaju spomenute udruge.

2. Željezničkim poduzećima koja su obuhvaćena člankom 2. dodjeljuje se pristup infrastrukturi u drugim državama članicama pod nepristranim uvjetima u svrhu pružanja usluga međunarodnog kombiniranog prijevoza robe.

3. Željeznička poduzeća koja su uključena u međunarodni kombinirani prijevoz robe i međunarodne udruge sklapaju potrebne upravne, tehničke i financijske sporazume s upraviteljem željezničke infrastrukture koja se koristi u svrhu regulacije prometne kontrole i sigurnosnih pitanja koja se odnose na usluge međunarodnog prijevoza navedene u stavcima 1. i 2. Uvjeti koji određuju takve sporazume moraju biti nediskriminirajući.

ODJELJAK VI. Završne odredbe

Članak 11.

1. Države članice mogu svratiti pozornost Komisije na bilo koje pitanje koje se odnosi na provedbu ove Direktive. Nakon savjetovanja s odborom za ova pitanja predviđenim stavkom 2, Komisija će donijeti odgovarajuće odluke.

2. Komisiji će pomagati savjetodavni odbor kojeg čine predstavnici država članica i kojim predsjedava predstavnik Komisije.

Predstavnik Komisije će predati odboru nacrt mjera koje treba poduzeti. Odbor će donijeti svoje mišljenje o nacrtu, po potrebi i glasovanjem u vremenskom roku koje utvrdi predsjednik u skladu s hitnošću pitanja.

Mišljenje će ući u zapisnik; štoviše, svaka država članica imat će pravo zatražiti da se njezino stajalište zabilježi u zapisnik.

Komisija će uvelike uzeti u obzir mišljenje koje je donio odbor. Obavijestit će odbor o načinu na koji se njegovo mišljenje uzima u obzir.

Članak 12.

Odredbe ove Direktive postoje ne dovodeći u pitanje Direktivu Vijeća 90/531/EEZ od 17. rujna 1990. o postupku dobavljanja tijela koja djeluju u sektoru vodoprivrede, sektoru elektroprivrede, prijevoznom sektoru i telekomunikacijskom sektoru¹.

Članak 13.

Odluka 75/327/EEZ se ovime ukida počevši od 1. siječnja 1993.
Upućivanje na ukinutu odluku shvaća se kao upućivanje na ovu Direktivu.

Članak 14.

Prije 1. siječnja 1995, Komisija će Vijeću poslati izvješće o provedbi ove Direktive u kojem će se, ako je potrebno, navesti odgovarajući prijedlozi o daljnjem djelovanju Zajednice u svrhu razvoja željeznica, a posebno na području međunarodnog prijevoza robe.

Članak 15.

Države članice će, nakon savjetovanja s Komisijom, donijeti potrebne zakone i druge propise kako bi se uskladili s ovom Direktivom najkasnije 1. siječnja 1993. One će o tome odmah obavijestiti Komisiju.

Kad države članice budu donosile ove odredbe, te će odredbe prilikom njihove službene objave sadržavati uputu na ovu Direktivu ili će se uz njih navesti takva uputa. Načine toga upućivanja predvidjet će države članice.

Članak 16.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu, 29. srpnja 1991.

Za Vijeće
Predsjednik
H. VAN DEN BROEK

---

¹ SL EZ br. L 297, 29. listopada 1990, str. 1.